

Okultizmus a prevteľovanie

I. Náčrt

Krátka osnova

A. Okultizmus – 5 Moj 18,9-14; 1 Tim 4,1; Mat 24,24; Gal 5,20

1. Čo je okultizmus
2. Existencia nadprirodzeného sveta
3. Prečo je o okultizmus taký záujem
- 4) Biblia a okultizmus

B. Prevteľovanie – 2 Kor 6,2; Žid 3,7.8; 9,27; 1 Kor 15,12-14.20-23

1. Čo je reinkarnácia
2. Prečo ľudia veria v reinkarnáciu
3. Prečo nemôžeme prijať vieru v reinkarnáciu

Moderného človeka, žijúceho v neosobnej, pretechnizovanej spoločnosti, priťahuje všetko, čo mu sprostredkuje bezprostredné zážitky, zvlášť ak sú nevšedné, tajomné alebo akokoľvek „nadprirodzené“. Ak k tomu pridáme všeobecný zmätok, ktorý panuje v oblasti názorov na to, čo sa s človekom deje po smrti, je vytvorená živná pôda pre rôzne pohľady, smery, javy, skúsenosti...

Biblia nás upozorňuje, že „v posledných časoch odpadnú niektorí od viery a budú sa pridržať bludných duchov a náuk démonov“. (1 Tim 4,1) Zároveň nás vyzýva: „Milovaní, neverte každému duchu, ale skúmajte duchov, či sú z Boha, lebo do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov.“ (1 Ján 4,1)

Vo svetle toho, čo Biblia učí o prirodzenosti človeka, podstate smrti a vzkriesení, ako sme o tom naposledy hovorili, sa pozrieme na dva najrozšírenejšie javy, ktoré priťahujú moderného človeka: na okultizmus a reinkarnáciu.

A. Okultizmus – 5 Moj 18,9-14; 1 Tim 4,1; Mat 24,24; Gal 5,20

1. Čo je okultizmus

Slovo „okult“ pochádza z latinského slova „occultus“ čo znamená „kryté, tajné, tajomné“. Okultizmus sa teda zaoberá tajomnými a skrytými vecami, nadprirodzenými démonskými silami, ako aj konaním a udalosťami, ktoré sa nedajú vysvetliť bežne dostupnými spôsobmi. Pod okultizmus možno zaradiť napríklad: astrológiu, čarovanie, mágiu, psychotroniku, satanizmus, špiritizmus (styk s mŕtvymi), veštenie, čítanie z dlane, používanie kúzelného stolíka, veštekých kariet, virgule, krištáľovej gule a pod.

Existujú dva extrémny, ktorým by sme sa ako kresťania mali vyhnúť. Jedným je popierať existenciu satana a duchovných bytostí (démonov) s ním spojených, a tým aj to, že môžu vplývať na náš svet. Druhým extrémom je mať o nich nezdravý záujem, alebo z nich mať prehnaný strach – vidieť „čertovo kopytko“ za všetkým, čo sa deje okolo nás. Z tohto dôvodu je potrebné, aby sme sa pri našom štúdiu základov kresťanstva zaoberali aj okultizmom.

2. Existencia nadprirodzeného sveta

Žijeme v dobe, keď ľudia hľadajú odpovede na základné otázky: Aký je zmysel života? Existuje život po smrti? Možno veriť v nadprirodzený svet a v Boha? V našom doterajšom štúdiu sme sa snažili dať odpoveď na to, prečo veríme, že Boh existuje a že sa zjavil ľudstvu v Biblii a v osobe Ježiša Krista. Hovorili sme, že Písmo ukazuje, že vo vesmíre prebieha duchovný, nadprirodzený boj. (Ef 6,12)

Biblia svedčí o tom, že medzi kráľovstvom Božím a kráľovstvom satana prebieha boj. (Zj 12,7) Niektorí ľudia si satana predstavujú ako chlpatú bytosť s chvostom, kopytami a rohmi, ktorý má v rukách vidly a smrdí sírou a dymom. Nie div, že táto predstava je pre moderného človeka smiešna a neprijateľná. Takáto bytosť by nikdy nepresvedčila značnú časť inteligentných nebeských anjelov, aby sa postavili proti Bohu a pridali sa na jeho stranu. Musíme si uvedomiť, že máme do činenia s múdrom a rafinovaným protivníkom, ktorý nielen majstrovsky používa svoje schopnosti, ale zneužíva aj neznalosť ľudí.

Nadprirodzený svet existuje a s ním aj skutočné bytosti, ktoré žijú v inom rozmere reality. Na jednej strane sa nás Boh snaží presvedčiť, že spôsob, ktorým riadi vesmír, je dobrý. Chce nám ukázať, že všetko, čo nám hovorí, je zmysluplné. Satan sa nás snaží zviešť na svoju stranu, oklamať nás svojimi polopravdami a ľžami a tak nás zničiť. (Ján 8,44) Boh nám však v tomto zápase všemožne pomáha: „Boží Syn sa zjavil na to, aby maril diablove skutky.“ (1 Ján 3,8) Odmietnuť všetky biblické odkazy na satana, démonov či anjelov s tým, že ide o prejavy primitívneho, a teda nevedeckého a poverčivého pohľadu na svet, ako to dnes niektorí robia, znamená ostať bez kotvy a ochrany, vydaný napospas vrtochom a zvodom týchto nepriateľských bytostí.

Aj keď treba počítať s existenciou nadprirodzeného sveta a nadprirodzených bytostí, súčasne musíme byť opatrní, aby sme všetky nevysvetlené javy nezaraďovali do kategórie nadprirodzených javov. Musíme pripustiť, že mnohé z toho, čo sa všeobecne vydáva za nadprirodzené, nie je v skutočnosti nič iné než trik, podvod, optický klam alebo prirodzená vec, ktorá sa dá vysvetliť fyzikálnymi alebo psychologickými prostriedkami.

3. Prečo je o okultizmus taký záujem

S alarmujúcim rastom vplyvu okultizmu na ľudí sa nevyhnutne musíme pýtať: „Ako je možné, že ľudia na začiatku 21. storočia, v období vedeckého a technického pokroku, sa zapletajú do okultných praktík? Existuje niekoľko faktorov, ktoré k to-mu prispievajú:

a) Odklon od základných bodov kresťanstva. V poslednom storočí sme svedkami neustáleho spochybňovania základných bodov kresťanskej vierouky – a to dokonca predstaviteľmi cirkví a teológmi. Ak odstránime, alebo novým spôsobom definujeme termíny ako hriech, odpustenie, zmierenie, božstvo Ježiša Krista, či inšpirácia Písma, z kresťanstva toho veľa nezostane. Kresťanstvo tým stráca svoju silu a príťažlivosť. Nesmieme zabúdať, že vplyvom sekularizácie čoraz väčšie percento populácie odmieta kresťanský pohľad na svet a nestotožňuje sa s jeho vieroukou. Ľudia sú potom prístupnejší pre experimentovanie s okultizmom.

b) Zvedavosť. Na okultizme je niečo tajomné, čo priťahuje ľudskú zvedavosť. Veci zvláštne, nevysvetliteľné a zlé sú dnes veľmi príťažlivé. Väčšina tých, ktorí sú dnes zapletení do okultných praktík, začínala z čirej zvedavosti „nevinnými“ praktikami

– čítaním horoskopov, vykladaním kariet alebo veštením z dlane. Prvé skúsenosti často vedú k zvýšenej zvedavosti. Po čase sa ľudia hlbšie ponoria do okultizmu, a nakoniec sa do neho zapletú úplne. Za túto zvedavosť však draho platia. Je nutné uvedomiť si, že okultizmus nie je niečo neutrálne, do čoho sa človek môže pustiť, a keď sa neskôr rozhodne prestať s tým, môže to slobodne urobiť bez akýchkoľvek škodlivých vedľajších účinkov.

c) Okultizmus ponúka reálne zážitky. Každý z nás túži po určitých jasných (a ko-nečných) odpovediach na základné otázky života. Realita okultistických skúseností priťahuje mnohých. Astrológ vám z hviezd vyčíta vašu budúcnosť a poradí, ako investovať. Psychotronik vám zas povie, čo máte urobiť pre svoje zdravie. Učenie o reinkarnácii vás presvedčí, že za svoj problém vlastne nemôžete, pretože je dôsledkom vášho života niekde na Sicílii v 12. storočí. Médium vás zas uistí, že po smrti bude na „onom svete“ všetko v poriadku, takže sa jej vôbec nemusíte báť.

Pretože okultné praktiky odhalia človeku určité nové a prekvapujúce veci, je spokojný, že našiel konečnú realitu a nemusí už v hľadaní pravdy pokračovať. Duchovná prázdnota nie je zaplnená Bohom, ale určitou skúsenosťou, ktorá môže byť z pochybného zdroja. Dnešný sekulárny človek sa pýta, či veci fungujú. Ak niečo funguje – a okultné praktiky mu skutočne ponúkajú opravdivé zážitky – je pre ne otvorený a spokojný.

d) Je to jedno zo znamení poslednej doby. Nedávno sme študovali znamenia poslednej doby, ktoré nám naznačujú, že druhý príchod Ježiša Krista je blízko. Pretože satan „vie, že má krátky čas“, snaží sa do tohto boja nasadiť všetky svoje sily. V dobe konca preto môžeme čakať, že bude pracovať s väčšou intenzitou. (Zj 12,12)

Ježiš nás varoval: „Lebo vystúpia falošní kristovia a falošní proroci a budú robiť veľké znamenia a zázraky, aby zvedli – ak je to možné – aj vyvolených. Hľa, vopred vám to hovorím.“ (Mat 24,24.25) V podobnom duchu hovorí aj apoštol Pavel a Ján. (1 Tim 4,1; 1 Ján 4,1)

4. Biblia a okultizmus

Biblia jednoznačne a jasne zavrhuje všetky okultné praktiky: „Keď vojdeš do krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, neuč sa konať podľa ohavností tamojších národov. Nech sa nenájde u teba taký, čo by syna alebo dcéru prevádzal ohňom, ani veštec, ani vykladač znamení, ani hádač, ani čarodejník, ani zaklínač, ani vyvolávač duchov, ani vedomec, ani kto by sa vypytoval mŕtvych. Lebo Hospodinovi je ohavný každý, kto činí tieto veci.“ (5 Moj 18,9-12)

Podobne varuje aj Nová zmluva. (Gal 5,19-21; Zj 21,8; 22,15) V knihe Skutky je zaznamenaných niekoľko prípadov, keď sa apoštolovia stretli s rôznymi formami okultizmu. (13,6-12; 16,16-19; 19,19.20) Z toho je jasné, že Biblia veľmi silnými a jednoznačnými slovami odsudzuje okultizmus a okultné praktiky. Rozvážny kresťan sa preto bude vystríhať okultizmu v akejkolvek forme.

B. Prevteľovanie – 2 Kor 6,2; Žid 3,7.8; 9,27; 1 Kor 15,12-14.20-23

1. Čo je reinkarnácia?

Slovo reinkarnácia je latinského pôvodu a znamená opätovné vtelenie. Reinkarnácia znamená, že duša (prípadne duch) sa po smrti opäť nasťahuje do tela, vždy do iného, pričom si však zachová svoju identitu. Reinkarnácia teda učí, že keď človek zomrie, jeho duša unikne z tela a pokračuje v existencii v nejakej inej forme života – buď opäť v ľudskej, alebo v nižšej či vyššej než ľudskej. V reinkarnáciu dnes verí viac ako polovica obyvateľstva sveta.

Základom učenia o prevteľovaní je, že život človeka je daný **karmou**. Karma je presvedčenie, že neexistuje nezaslúžené šťastie ani nezaslúžená bieda. Každý človek si sám určuje svoj osud do posledného detailu. Ak teda človek konal dobré skutky, zákonite sa narodí do „dobrého“ tela, ak zlé, do zlého tela, prípadne sa vteliť do zvieratá, rastliny alebo minerálu (v hinduizme). Kresťanská forma prevteľovania učí, že ak človek v živote Krista neprijme alebo ho zavrhnú, musí sa vteliť do iného človeka, a to sa musí opakovať dovtedy, až Krista nakoniec prijme. Potom už duša ide k Bohu.

2. Prečo ľudia veria v reinkarnáciu?

Existuje niekoľko dôvodov, prečo sa viera v prevteľovanie zdá ľuďom prijateľná.

a) Viera v nesmrteľnú dušu. Už Platón učil, že nesmrteľná duša berie na seba telo ako trest za hriech, ktorý spáchala. Duša teda musí opustiť ideálny svet a ísť do sveta materiálneho. Duša existovala prv, než sme sa narodili, preto bude existovať aj po tom, keď zomrieme. To, že sa na svete objavuje niekoľkokrát v rôznom tele, je súčasťou procesu očisťovania sa z hriechu.

Viera v nesmrteľnú dušu je aj dnes nesmierne populárna a všeobecne rozšírená. Po smrti apoštolov vnikla vplyvom helenizmu aj do kresťanskej teológie. Je potrebné však pripomenúť, že mnohí kresťania, ktorí dnes veria v nesmrteľnú dušu, zavrhnú učenie o reinkarnácii.

b) Psychologické svedectvá minulých životov. Niektorí ľudia považujú určité psychologické javy za dôkaz predošlých životov. Veľkú popularitu si v tomto smere získali knihy lekára Raymonda A. Moodyho „Život po živote“ a „Život pred životom“. Samozrejme, mnohí lekári spochybňujú, do akej miery sú tieto psychologické javy vedeckým dôkazom skutočnosti.

c) Spravodlivosť v reinkarnačnom systéme. Mnohým sa myšlienka, že človek má k dispozícii niekoľko životov, páči z nasledovných dôvodov.

ca) Predovšetkým, karma sa zdá spravodlivá. Ak robíš dobre, bude sa ti dob-re vodiť. Ak robíš zle, nemôžeš sa diviť, že sa ti nedarí. Trest je úmerný tomu, čo si urobil (nie ako v kresťanstve, kde buď získaš všetko, alebo stratíš všetko; buď nebo, alebo peklo). Zástancovia reinkarnácie tvrdia, že odsúdiť niekoho za obmedzený počet hriechov na večné trápenie je nespravodlivé, no karma je spravodlivá.

cb) Pomocou učenia o karme je možné vysvetliť utrpenie v tomto živote ako dôsledok karmy z predchádzajúcich životov. Pri takomto vysvetlení Boh ani v najmenšej miere nie je za zlo zodpovedný. Všetko utrpenie a nespravodlivosť je vysvetliteľné ako dôsledok zlých skutkov v predchádzajúcich životoch.

cc) Jeden z najatraktívnejších aspektov reinkarnácie je, že úplne odstraňuje realitu súdu a možnosť odsúdenia. Učenie o večne horiacom pekle alebo o totálnom zničení bezbožných sa mnohým ľuďom zdá nezlučiteľné s Božím charakterom lásky. Reinkarnácia prichádza s modelom, v ktorom Boh môže potrestať hriechy (cez zákon karmy), vyžadovať vieru v Krista (aspoň v jednom živote) a nakoniec každého zachrániť. Ak niekto Krista zavrhnú, dostane ďalšiu príležitosť, potom ďalšiu a ďalšiu.. až kým Ježiša neprijme. Človek sa môže morálne a duchovne vyvíjať, a tak nakoniec Božiu lásku lepšie pochopiť. Niektorí dokonca učia, že bez reinkarnácie nie je možné dosiahnuť morálnu dokonalosť.

cd) Posledným dôvodom, prečo je reinkarnačný model života a smrti taký príťažlivý, je, že sloboda ľudských bytostí vo vzťahu k Bohu ostáva zachovaná. Boh nikoho nenúti, aby veril. Jednoducho mu poskytne dostatok času, aby mohol použiť slobodnú vôľu. Nie je potrebné riešiť problém Adamovho hriechu a jeho vplyv na mňa (otázku dedičného hriechu a vrodenej hriešnej prirodzenosti človeka), ani problém pripočítanej Kristovej spravodlivosti (akým spôsobom sa ma to, čo Kristus vykonal, dotýka).

3. Prečo nemôžeme prijať vieru v reinkarnáciu?

Ak zoberieme do úvahy kresťanský reinkarnačný model, nemôžeme mu uprieť, že sa snaží obhajovať Božiu lásku, milosť a spravodlivosť tvárou v tvár problému zla. To, že slobodná vôľa a dôstojnosť človeka tiež zostávajú zachované, je pozitívne. Celý systém má však niekoľko veľmi závažných nedostatkov.

a) Reinkarnácia nerieši problém zla. Reinkarnácia namiesto toho, aby riešila problém nespravodlivého utrpenia, tvrdí,

že utrpenie je spravodlivé, čím ho obhajuje. Pretože karma z minulých životov spôsobuje utrpenie v tomto živote, nikto vlastne nie je nevinný. Zástancovia reinkarnácie obviňujú kresťanov, že všetko, čo môžu povedať matke, ktorej zomrela nevinná trojmesačná dcéra, je: „Nevieme, pre-čo sa to stalo.“ Ich odpoveď je však ešte horšia: „Dôvod, prečo toto zlaté stvorenie zomrelo, je, že v predchádzajúcom vtelení bolo výtržníkom.“

Problém sa týmto nerieši, ale otočí a prehliada, pretože sa posúva o jeden život dozadu. A problém predsa nevyriešime tým, že ho posunieme o život späť! Ak utrpenie v tomto živote je dané životom predchádzajúcim, ako sa to všetko začalo? Odkiaľ prišiel dlh karmy a utrpenie do prvého života? Alebo zlo existuje od večnos-ti? Je spravodlivé potrestať malé dieťa za hriech, o ktorom nemá ani tušenie? Tým, že reinkarnácia posúva problém zla do predchádzajúceho života, ho vôbec nerieši a nemá k riešeniu o nič bližšie.

b) Karma nie je morálny zákon. Človek môže ľahko získať dojem, že zákon karmy je niečo podobné ako zákon v Starej zmluve – jasný univerzálny morálny kódex. Karma však nie je morálny predpis. Je to systém trestu, ktorý však človeku nehovorí, čo má robiť. Karma je moc výkonná, ale chýba jej moc zákonodarná. Odkiaľ pochádzajú mravné predpisy, nad plnením ktorých karma bdie? Zistíme, že vôbec neexistujú! To, čo je mravné, je teda relatívne. Mravné je potom to, čo je za daných okolností výhodné. To nás privádza do relativizmu. Lenže relativizmus v etike je neudržateľný. Ak neexistuje absolútna pravda, potom všetko zlo je relatívne. A ak je relatívne, prečo by ho mala karma trestať?

c) Reinkarnácia je v konečnom dôsledku nehumánna. Videli ste niekedy obrázky zo života v Indii? Na uliciach ležia tisíce biednych, zmrzačených, trpiacich, hladujúcich ľudí bez strechy nad hlavou. Prečo je takmer nemožné týmto ľuďom pomôcť? Pretože ak zmenšíte ich utrpenie, tak podľa hinduizmu pracujete proti zákonu karmy. Ak im teraz uľavíte, budú si to musieť odtrpieť v ďalšom živote. Pretože pôsobia proti ich karme, pôsobia vlastne aj proti svojej, a tak priťazujete sami sebe. Humanitná či charitatívna činnosť v spoločnosti, ktorá verí v reinkarnáciu, je takmer nemožná.

d) Reinkarnácia nezaručuje duchovný rast. Reinkarnacionalisti niekedy používajú evolučnú teóriu ako dôkaz toho, že všetko sa vyvíja k lepšiemu, k vyšším životným formám. Problém je však v tom, že neexistuje dôkaz, ktorý by potvrdil, že je to pravda či už na úrovni biologickej alebo duchovnej.

V konečnom dôsledku učenie o reinkarnácii prináša viac problémov než riešení. Logicky jednoducho nestojí za to. Čo o tom hovorí Biblia?

e) Učenie o reinkarnácii je nebiblické. Karma, to je vlastne určitá cesta spasenia. Človek si sám určuje svoj osud. Jeho dobré skutky môžu zmieriť alebo vyvážiť zlé skutky. Ak sa mu to nepodarilo, v ďalšom živote dostane novú príležitosť, potom v ďalšom a ďalšom..., až sa nakoniec vyriešia všetky jeho problémy. Reinkarnácia vedie v konečnom dôsledku k univerzalizmu – viere, že nakoniec budú všetci spasení. Človek vlastne nepotrebuje žiadnu pomoc, žiadne spasné dielo Ježiša Krista. Dokonca nepotrebuje ani Boha. Preto zvesť o kríži je pre hinduistu urážkou, pre kresťanského reinkarnacionalistu je nanajvýš láskavou inšpiráciou. Spasenie je dané karmou, nie krížom. Nesmrteľnosť pochádza zvnútra, nie od Boha. Nádejou človeka je prevtelenie, nie vzkriesenie.

Biblia však nehovorí, že duša žije dlhšie ako telo. (Ž 146,4; 115,17) Nehovorí, že po smrti človek dostáva novú príležitosť a že žije niekoľko životov. (2 Kor 6,2; Žid 3,7.8; 9,27) Písmo nenecháva nijaký priestor pre prevteľovanie. (Jer 13,23; 17,9) Biblická odpoveď na smrť nie je reinkarnácia, ale vzkriesenie. (1 Kor 15,12-55) Riešením hriechu nie je karma, ale kríž, ktorý je zárukou a dôkazom Božieho odpustenia.

Reinkarnácia sa pozerá na človeka ako na dušu uväznenú v tele, ktorého sa jej nakoniec azda predsa len podarí zbaviť sa. Vzkriesenie ukazuje, že človek je nedeliteľná jednotka. Reinkarnácia je proces zdokonaľovania sa, vzkriesenie je stav dokonalosti. Reinkarnácia je prechodný stav, v ktorom duša túži zbaviť sa tela a splynúť s Bohom, vzkriesenie je konečný stav, v ktorom celý človek – telo, duch i duša – prežíva spoločenstvo s Bohom.

II. Výkladové poznámky

A. K okultizmu

1. Uvedomujeme si, že týmito informáciami o svete okultizmu vystavíme niektorých ľudí praktikám a veciam, o ktorých predtým nevedeli. Nerobíme to preto, aby sme v nich vzbudili nezdravú zvedavosť. Zlo oddávna zvláštnym spôsobom ľudstvo priťahovalo. Preto je rada apoštola Pavla aktuálna aj dnes: „...želám si, aby ste boli múdri na dobré, ale neprístupní zlému.“ (Rim 16,19)

2. Nie je možné v rámci jedného článku (či biblickej hodiny) prebrať podrobne všetky formy okultizmu a uviesť dôvody, prečo to ako kresťania považujeme za ne-bezpečné. To by bol námet a rozsah na celú knihu. Pre lepšie zoznámenie sa s problematikou odporúčame nasledujúce knihy: **Okultizmus – Hra s ohňom** (Advent 1993), Dr. J. W. Provonsha: **Existuje život po živote?** (Advent 1994), R. Morneau: **Cesta do nadprirodzeného sveta** (Advent 1992).

3. Je pravda, že moderný okultizmus čoraz častejšie používa „inteligentnejšie“ formy, ktoré pre súčasného človeka nie sú také podozrivé a majú v sebe kus „kresťanstva“ alebo „vedeckosti“ ako napr.: ESP (Extra-sensory perception – mimozmyslové vnímanie), reinkarnácia, uzdravovanie vierou, biela mágia, NDE (Near-death experiences – zážitky na prahu klinickej smrti), transcendentálna meditácia, psychotronika atď. Parapsychológia sa dnes snaží dodať niektorým okultným praktikám určitý punc vedy. Tieto veci možno dokonca študovať na niektorých univerzitách, napr. Kalifornská univerzita v Berkeley udeľuje titul bakalára mágie.

Niet pochyb o tom, že existujú rozličné silové a energetické polia, zemské žiarenia a že ľudia sú na tieto veci rôznym spôsobom vnímaví. Ak však predpokladáme, že tieto formy energie majú určitú inteligenciu, takže je možné s nimi komunikovať (sú schopné odpovedať rôznym ľuďom hovoriacim rôznymi jazykmi), znamená to, že máme do činenia s inteligenciou, ktorá stojí mimo našu dimenziu bytia. Biblia jednoznačne hovorí, kto má záujem komunikovať s človekom takýmito pochybnými metódami. (2 Kor 11,14)

B. K prevteľovaniu

1. Viera v reinkarnáciu nesmrteľnej duše nie je moderným vynálezom. Verili tomu už Egypťania (pyramídy mali ochrániť telo, aby sa do neho nedostala duša), Gréci (Platón učil, že v nebi sú dvojice dverí, jednými duše prichádzajú, druhými odchádzajú; dôvod, prečo je duša nesmrteľná, vidí Platón v tom, že je nestvorená, a teda nezničiteľná), tak veria hinduisti, budhisti, taoisti a stretávame sa s tým v náboženstvách Číny a Japonska. Pod vplyvom východných náboženstiev sa v posledných desaťročiach viera v reinkarnáciu explozívne šíri aj v Amerike a Európe a dostáva sa do myslenia mnohých formálnych kresťanov. (Kresťania a mohamedáni bežne v reinkarnáciu neveria.)

2. Psychologické svedectvá minulých životov. Existujú dva hlavné psychologické „dôkazy“, ktoré sa uvádzajú v prospech viery v reinkarnáciu: *déjà vu* a *hypnotická regresia*.

Déjà vu [čítaj: deža vi = už videné] je pocit, ktorý človek má, keď príde na neznáme miesto a čosi mu hovorí, že tam už predtým bol. Človeku sa všetko zdá neskutočne známe, a pritom dobre vie, že na tom mieste v živote nebol. Reinkarnačné vysvetlenie tohto javu je jednoduché: navštívil ho v predošlom živote. Tento výklad však nie je jediné možné vysvetlenie tohto psychologického javu. Môže ísť

o „disrytmickú funkciu“ predných mozgových lalokov (ako uvádza *Encyclopaedia Britannica*), a teda o mentálnu ilúziu, ktorá nemá veľký praktický význam. Niektorí ľudia sú k tomuto javu náchylní viac než iní.

Hypnotická regresia vyzerá na prvý pohľad dosť presvedčivo. Niektorí ľudia sú v hypnotickom stave schopní uviesť detailné informácie o okolnostiach a udalostiach z ich predošlých životov. Mnohé z týchto informácií sú historicky celkom presné. (Mnohé síce nie sú, ale čo s tými, čo presné sú?) Na to existuje niekoľko psychologických a psychiatrických vysvetlení (ktoré tu nebudeme uvádzať, pretože nie sú jednoduché). Okrem toho, na základe Biblie je pre kresťana prijateľná myšlienka, že zlí duchovia (padlí anjeli) môžu v hypnotickom stave vložiť do podvedomia ľudí určité informácie alebo „posolstvá“. (1 Sam 28) Tak by sme mohli vysvetliť prípady, ktoré nie sme [zatiaľ] schopní vysvetliť inak.

3. Reinkarnácia nezaručuje duchovný rast. Napriek všetkým vedeckým pozorovaniam a pokusom, 150 rokov po Darwinovi nemáme zo skamenelín či laboratórií jediný dôkaz, že by sa nejaká životná forma zmenila na inú. Ak sa podstatné evolučné zmeny nedejú v biologickom svete, aký dôvod máme domnievať sa, že sa dejú vo svete duchovnom? Vyspieva azda ľudstvo k vyššiemu typu bytosti, ktoré sú dnes bližšie Bohu a lepšie chápu jeho lásku? Stačí krátky pohľad do čiernej kroniky.

Ďalším problémom prevteľovania je, že opakovanie životov ešte nie je zárukou, že dlh karmy sa bude znižovať. Čo keď sa dokonca ešte zvýši? Ak nie sme schopní robiť to, čo je správne teraz, akú záruku máme, že v ďalšom živote budeme na tom lepšie? Ak jeden život nestačí na to, aby som prijal Krista, nemusí mi stačiť ani nekonečný počet životov.

Reinkarnácia však prináša aj iné nezodpovedané otázky. Ak sa duše neustále vracajú do nového tela, prečo tak rapídne stúpa počet ľudí na svete? Prečo toľkí ľudia tvrdia, že v minulom živote boli Napoleonom, Kleopatrou, či kráľovnou Viktóriou? Do akej miery sa pri prevteľovaní zachováva moja identita? Som to vôbec „ja“, keď som už niekto iný?

III. Praktické dôsledky

Keď hovoríme o okultizme, musíme pamätať, že nemáme na mysli homogénnu, či organizovanú skupinu ľudí, alebo konkrétne náboženstvo. Okultizmus sa vzťahuje na rôzne praktiky a náuky, ktoré sú spojené s okultnými javmi. Pod okultizmus zahrňujeme tých, ktorí patria do nejakej okultistickej skupiny, vykonávajú nejaké okultné praktiky alebo

veria v okultné javy. Na človeka sa môže vzťahovať len jeden, alebo aj všetky tri aspekty súčasne.

Okultizmu najčastejšie podľahnú tí, ktorí učenie Biblie nepoznajú alebo ho neberú vážne. Okrem toho sú to ľudia takí zvedaví, že vo svojej zvedavosti sú ochotní ísť tak ďaleko, že sa začnú zahrávať s démonskými silami. Ďalšou skupinou sú konformisti, ktorí sa pozerajú okolo seba a „pretože to robí každý“, sú ochotní sa pridať tiež, pretože nechcú byť iní.

Prepadnú tomu ľudia neuspokojení, ktorí v náboženskej skúsenosti nenašli to, čo si od nej sľubovali, a tak sú skeptickí; ďalej ľudia smutní, ktorých postihla strata blízkej osoby a sú ochotní urobiť čokoľvek, aby sa o dotyčnom niečo dozvedeli; tiež ľudia nespokojní s danou situáciou v spoločnosti alebo cirkvi a hľadajúci alternatívu niekde inde; ľudia psychicky labilní, ktorí sa ľahko nechajú ovplyvniť niekým iným a vyhovuje im to; deti okultistov, ktoré sú tomuto pôsobeniu vystavené už od malička; a nakoniec ľudia naivní a ľahkoverní, akých je dosť v každej generácii.

Zahrávať sa so svetom okultizmu môže mať vážne dôsledky. Je rozdiel medzi tým, keď viem, že ak nejaký jed požijem zabije ma, a medzi tým, keď svojvoľne ochutnám to, o čom viem, že mi to uškodí. Je dobré, ak vieme, ako satanské sily pracujú. Nemá nás to však viesť k tomu, aby sme s tým začali experimentovať, obdivovať to, či dokonca zapojiť sa do týchto praktík.

Biblia nám pripomína, že zámary a pohnútky satana sa v priebehu dejín nezmenili. Satan použije akýkoľvek nástroj, len aby odviedol ľudí od Boha a dokázal im svoju pravdu: „Istotne nezomriete.“ (1 Moj 3,4)

„Lebo tieto národy... počúvajú vykladačov znamení a veštcov. Pre tieto ohavnosti ich vyháňa Hospodin, tvoj Boh, pred teba. Buď bezúhonný pred Hospodinom, svojím Bohom.“ (5 Moj 18,14.13)